

AMICS DE LA MÚSICA DE BARCELONA

Els Amics de la Música de Barcelona són una entitat pionera del sector. Ara fa 20 anys, ben poca cosa hi havia del món musical, i amb aquest estat de mancança greu, els Amics han anat representant una de les pedres importants dels fonaments de bona part de tot el que ha vingut del sector. Els seus fundadors, entre els quals hi ha els dos entrevistats d'avui, a mesura que ha anat evolucionant la seva entitat, també han vist la necessitat d'iniciar o de propiciar altres entitats, entre les quals hi ha la nostra (14 anys d'existència!), per anar aglutinant esforços del sector i obrir camins concrets d'actuació. En aquest sentit, cal agrair als Amics aquesta generositat i visió de futur. Fàcilment haurien pogut acaparar funcions i rols en una època de pobresa associativa. Tant el Sr. Germà Vidal, president dels Amics, com el Sr. Josep Borau, secretari d'aquesta associació i tresorer del Consell, amb la seva actitud desinteressada, han contribuït a la millora musical del país.

- El mateix nom ho diu... el terme amistat va més enllà d'un coneixement superficial del tema musical. L'amistat vol compromís, responsabilitat mútua de mantenir aquesta relació, una constància, etc. És un terme que sovint no s'utilitza en el sentit d'aquesta profunditat.

- Bé. Amics de la Música és una entitat amb voluntat d'apropar la música a tothom, de fer de vehicle, de donar coneixement de tota l'oferta musical perquè la gent tingui fàcil i sigui un fet habitual anar a concert. S'ha de pensar que en els inicis de l'entitat, ara fa 20 anys, per poder anar al Palau de la Música s'havien de fer unes llargues cues. En la mateixa època, la població assistent als concerts estava concentrada a l'Eixample, Sarrià i el Casc antic, la resta tenia un desconeixement gairebé total del Palau, i això que en els seus orígens i fins el 1936 -matisa el Sr. Borau-, el Palau era un reflex de cultura popular. La qüestió és que a l'any 80 hi ha barris sencers on no tant sols no hi ha música, sinó que tenen un gran desconeixement del que s'està fent a la seva ciutat. El que fa llavors Amics de la Música es "agafar de la ma" a molta gent i portar-la a un concert del Palau. Es parlava amb entitats del barri interessades, s'explicava a la gent on s'anava i el què anaven a escoltar, i finalment s'organitzava l'autocar, s'omplia i se'ls acompanyava al Palau. Totes aquelles persones ja sabien què anaven a escoltar i això facilitava que posteriorment hi portessin els seus nets o altra gent interessada.

Amics de la Música no pretén promocionar o organitzar concerts directament, sinó apropar i donar a conèixer amb diferents nivells de profunditat el que es va a escoltar. Dins d'aquest concepte també hi entra ajudar a la formació musical i a donar una introducció a la música a les escoles, com també a un mínim domini del llenguatge musical a molts cantaires de corals del país. En uns inicis hi havia

molta feina a fer. Darrerament hem reduït la nostra actuació essencialment a l'Informatiu mensual que editem. Pel nombre d'associats que tenim, als promotors els hi ha interessat donar una sèrie de facilitats i descomptes per adquirir entrades, comprar partitures o material musical en general. Tot plegat, per facilitar l'accés a la música.

- Sou una associació d'usuaris, és a dir, de ciutadans que tenen l'hàbit del consum musical, sobretot de música en viu, com un fet normalitzat. Hi ha interès per part de les associacions de músics o de promotors, del que diríem l'altra part, de consultar o parlar en definitiva per plantejar-se d'alguna manera com estan fent la seva feina?

- Hi ha una etapa inicial en què els membres de l'associació eren la majoria de productors i promotors de música del país. En aquests primers 10 anys totes aquestes preguntes sobre què cal programar, quan, a on, qui, etc., al formar part del procés, la interrelació era bastant gran.

Quan vàrem començar a recollir informació dels concerts en total n'hi havia uns 150 mensuals. Quan tanquem ara la recollida d'informació en tenim uns 400. Això vol dir que el creixement de la producció musical durant aquests anys ha estat brutal.

Si ara féssim una valoració dels objectius pels quals es va crear l'entitat, que era i és crear públic, la valoració és positiva. Que nosaltres com a entitat hi haguem més o menys contribuït, això no ho sabem, però que la realitat, tan de públic com de concerts, ara és una altra, això és ben segur. Com Amics de la Música no ens hem tancat mai en la música clàssica. Essencialment hem promocionat la música entesa amb molta diversitat d'estils. En el moment actual, la cobertura de públic i organització de concerts en

el país comença a ser important. Les infraestructures a mesura que les necessitats han anat creixent també han anat augmentant. Com a associació, aquesta també ha estat una de les nostres funcions: anar detectant necessitats i anar demanant quan eren necessàries aquestes infraestructures. Ara ja les tenim i hem fet el seguiment del tema per tot el país. Avui

tenim una infraestructura i una oferta musical que és, com a mínim, 5 o 6 vegades superior a la que hi havia fa uns 15 anys. Hi ha hagut un creixement desordenat d'aquesta oferta.

- Amb aquest desordre vol dir que no ha existit una planificació?

- No, no n'hi ha hagut. En un cert moment, fa anys, va haver l'intent de coordinació de polítiques culturals. Ara fa 20 anys, un estudi una mica forçat per nosaltres sobre la realitat musical del país, reflexava que la gent que assistia a concerts no arribava al 1% de la població general. En canvi, amb les mateixes variables aquest resultat a França o Alemanya era del 10%. Com passar d'aquest 1% al 10%? O hi ha desmesura o no s'hi passa. El fet de que hi hagi concerts de clàssica o de qualsevol tipus de música en una festa major de barri o a qualsevol poble i que es creïn petites sales de concerts fa que s'apropi la música a la gent. Encara que no s'hagi fet amb una gran planificació, com que la mancança era tan i tan forta, el balanç és positiu.

- El preu i el consum de música està a l'abast?

- La música avui a Catalunya genèricament surt barata. Molts concerts són gratuïts o estan molt bé de preu. Els únics concerts de preu elevat són aquells d'algunes temporades específiques amb figures internacionals que tenen unes tarifes molt altes. Estem tornant als orígens per això ara s'està produint molta música i en sales mig buides.

- Massa sales o promotors, o poc públic encara?

- Comencem a tenir molta pedra i també tenim prou conjunts instrumentals. En tots els períodes cal un moment de reflexió. Tot s'ha fet amb bastant desordre, si es vol

veure així, però amb molta bona voluntat, ganes i il·lusió a tots nivells. Això ha fet que a molts municipis hi hagin sales adequades per fer activitats musicals. Sense eliminar els concerts que es puguin fer per una festa major, crec que ara el que s'hauria de fer és analitzar la xarxa de locals adequats per a fer música.

- Tenim un cens?

- En un moment determinar es va fer, però sens dubte fora bo actualitzar-lo. És un tema de feina. Però anem al tema d'abans. En aquests moments s'haurien de generar cicles de concerts a diferents punts de la geografia. Estem parlant de cicles, no concerts esporàdics. El concert esporàdic no forma públic fidel. Els cicles que fa l'Auditori o el Liceu amb preus i ofertes diferents, per a posar un exemple, sí. La població llavors es posa com a objectiu, com a hàbit propi, el fet d'anar a concert. Ja s'ho espera!

A Barcelona ciutat aquests cicles sí que existeixen però arreu del territori s'ha d'analitzar. Cal aquesta planificació de l'oferta perquè això és el que crea clientela fidel. D'altra banda, la creació d'aquests cicles estimularia la creació o estabilitat de molts dels conjunts musicals que estan treballant en el país. Podria donar aquest creixement qualitatiu de l'oferta i quantitatiu de la demanda.

La nostra visió hauria d'anar més enllà. Tota la feina que s'està duent a terme amb les escoles de portar els nens a concerts, és per que tots aquests nois i noies d'aquí 4 o 5 anys puguin, per ells mateixos, anar també a concert. Amb tot això no estem dient de muntar més orquestres o conjunts instrumentals sinó treballar amb el que tenim, que és molt i n'hi ha de bons. Que tinguin la possibilitat de tocar en cicles. Per una part, pot rendibilitzar la seva producció i per una altra crea l'hàbit d'anar a concert. Amb l'organització d'un parell de concerts es generen expectatives però no l'hàbit. De moment, estan funcionant aquells cicles que mobilitzen la gent amb més possibilitats econòmiques, ja que una entrada al Liceu val els seus diners. Però també comencen a funcionar altres cicles més econòmics, tant del Palau com de l'Auditori. I estem parlant de cicles!

- És un tema d'adequar les programacions o de crear dinàmiques dins de les diferents programacions?

- Analitzant les programacions dels grans auditoris, crec que s'aconsegueix abastar aquests diferents perfils. Les programacions per introducció al món de la música han de ser concerts amb peces molt pensades, molts cops curtes i sobretot diversificades. Aquests concerts no seran d'una qualitat òptima, per anar a descobrir l'última versió, però sí per introduir-te a una etapa. Cal meditar-hi molt. No és un tema gens fàcil.

- Cicles d'aquest tipus se'n fan?

- És precisament del que estem parlant. Propostes de qualitat sí que n'hi ha, però cicles per fer agafar el "gust per anar a concert" ben pocs. Aquest "forat" l'hauríem d'intentar

La decisió de construir un nou Auditori de Música a la ciutat de Barcelona i el

seu entorn, va requerir en l'any 1985, una acurada investigació des del punt de vista econòmic, financer, territorial i de gestió. Fou a partir d'aquest extens estudi que es fa necessària una demanda d'informació, no satisfeta per cap entitat, fundació, associació, empresa pública ni privada. Tanmateix, es constata que una gran quantitat d'usuaris potencials a Catalunya, a diferència d'altres països europeus, no gaudeixen d'una àmplia oferta musical perquè no la coneixen. A partir d'aquesta realitat, sorgeix la idea de crear una associació per a fer la màxima difusió possible: AMICS DE LA MÚSICA DE BARCELONA.

Els principis fonamentals de l'Associació queden definits en els articles de llurs estatuts que es compleixen al màxim en les activitats realitzades. Els principals objectius són: Apropar al màxim nombre possible d'aficionats a la música l'activitat específica existent de forma clara i puntual amb l'INFORMATIU MUSICAL; col·laborar amb entitats, institucions o organitzacions que actuïn en el món musical per oferir serveis, descomptes, i avantatges que facilitin el seu ús (descomptes en audicions, reserves per grups i també en establiments de música i llibres); impulsar des de la iniciativa ciutadana la creació de noves infraestructures musicals; potenciar la participació dels col·lectius que requereixen de mètodes i sistemes que els apropin a la música; contribuint a crear i enfortir el teixit social en aquest sentit (introducció musical a les escoles, cursos per a cantaires, invitacions a audicions, visites culturals amb audicions i conferències en diferents auditoris de Catalunya, grups joves a la música, etc.. amb resultats molt satisfactoris).

AMICS DE LA MÚSICA DE BARCELONA
c/ Ortigosa 14-16, 2n 1a
08003-Barcelona Tel. 93 268 01 22
amicsmusicabcn@telefonica.es
www.amicsmusica.org

resoldre amb les infraestructures secundàries o amb les principals, depenen de la localitat d'on estiguem parlant. Ens cal estimular aquesta creació de temporades estables.

És un pas el qual ara estem en condicions de fer. Primer: no ens cal importar músics de fora perquè en tenim molts. Evidentment que cal agrupar-los, estructurar-los... però tot això ja s'està fent. Segon: no hem d'inventar infraestructures, en tenim moltes i bones, probablement encara -molt puntualment- en puguin faltar però d'una manera generalitzada ja en tenim prou i nosaltres, per la nostra xarxa d'informació creada des de fa anys, sabem de què estem parlant.

Ara bé, cal una coordinació, de moment inexistent. Això permetria diversificar molt l'oferta, i no estem parlant de Barcelona, on probablement encara hi pugui cabre alguna proposta més, sinó de tot el país. Els grans organitzadors: Palau, Liceu i Auditori, si veuen que hi ha demanda lògicament ja faran propostes. Del que estem parlant és de la resta de Catalunya, on cal aquesta o aquestes programacions ben fetes i ben organitzades.

Fa uns anys que per a la promoció del teatre es van fer uns cicles en forma de campanya on algunes produccions circulaven arreu del territori a uns 15 teatres. Hi havia uns circuits. Això precisament és el que falta! Hi havia una temporada de teatre on es feia el mateix que es feia a Barcelona. Aquesta organització permet rendabilitzar molt més l'esforç productiu. Amb música es podria fer el mateix. Per aquest tipus d'actuació cal però que es posin d'acord les administracions, ajuntar recursos i fer propostes. Cal aquesta coordinació amb programes culturals que serveixin de plataformes per fer agafar gust per anar a concert.

- Els mitjans de comunicació quin paper fan o haurien de fer?

- Personalment crec que els mitjans de comunicació donen suport a tot el que es dona mínimament estructurat. El que no es pot demanar és que d'entre 40 o 50 concerts que es poden fer en un dia, hagin de seleccionar entre un o altre concert. Fan el que poden. Amb una proposta que no està estructurada seleccionar és difícil. En el moment en què la programació de concerts a Catalunya estigui més estructurada es podria fer un seguiment d'una manera semblant a com s'està fent amb els cicles i festivals existents. Es faria ressò de la programació que es fa a Catalunya per cicles, festivals, temporades. Es podrien organitzar tarifes comunes, la difusió,... Es trobarien amb molta més facilitat entitats que els interessaria donar suport a aquest tipus de proposta global, coherent i arrelada al territori i a la seva gent.

Tenim una riquesa de producció molt àmplia, les infraestructures, a grans trets, també són suficients. En canvi, el que no hi ha ara és una visió amb criteri pedagògic, és a dir, amb un criteri de formació de públic que estudiï bé aspectes com el territori, que analitzi les distàncies per anar a un concert sense dificultats o com anar proporcionant concerts de dissabte i diumenge d'una manera continuada.

- A part de la tasca informativa també hi ha la funció estimuladora del fet musical, una vessant pedagògica i orientadora, amb criteri. És així?

- Està clar. El tema de les notícies prèvies és una dinàmica que s'utilitza molt poc. Si als professionals de la comunicació que es

dediquen al món de la música els reuneixes a l'entorn d'un programa més genèric, segur que s'hi afegeixen. Es tracta d'aglutinar i coordinar esforços per tal de poder tenir aquesta visió general. Aquest "programa" dels cicles, festivals, d'una oferta musical "coherent" del que es fa a Catalunya, és el que ens cal. Un cop aconseguit això es tracta d'anar treballant per objectius d'una manera normalitzada i periòdica.

També es fa necessari donar eines d'anàlisi musical que ajudin a fomentar l'interès per la música amb propostes d'anar a determinats concerts o cicles. No es tracta d'enunciar, s'ha d'anar més enllà, comentar passatges musicals, interpretacions, etc. Qui treballi aquestes qüestions ha de tenir criteris musicals, no n'hi ha prou amb una opinió que la pot donar tothom.

Amb tot i això no tinc pas la sensació que els mitjans no s'hagin preocupat. La proposta musical i cultural del país no ha estat suficientment estructurada com per tenir aquests interlocutors al costat i establir una complicitat per llançar aquest tema endavant.

- I la part de descobrir nous talents on quedaria?

- Pel que s'entén per música clàssica crec que funciona per uns altres canals: concursos, mostres, concerts, els representants ... Potser amb els estils de la música popular sí que hi ha molta feina a fer.

- Amb les propostes culturals actuals, incloses les musicals -a nivell global-, cada cop hi ha una tendència més clara a homogeneïtzar i a perdre la identitat pròpia. Podem plantejar el tema de les quotes obertament?

- Evidentment en els cicles, festivals... en tota l'oferta estructurada s'hi haurà de posar una quota clara de músics i música feta i produïda aquí. Crear uns cicles o una coordinació sense objectius quin sentit té? La creació de públics n'és un de clar, però també ho és el de donar suport a tots els nostres professionals. Això mateix és el que està funcionant a Alemanya, Suïssa, França ... no es tracta de negar-nos a escoltar un grup alemany o de fora, sinó que cal tenir una visió d'intercanvi, que la balança quedi equilibrada, i sobretot d'estímul de les nostres formacions musicals.

Aquesta dinàmica sempre ha d'anar supeditada a la creació de públics, i aquest és el nostre darrer objectiu. Suport a les nostres formacions, per descomptat, però si aquestes també estan per la feina, no s'ha d'espantar al públic. Independentment, amb matisos, la música pot ser bona o dolenta, i cal també ser valent a l'hora de tenir criteri. Hi ha bo i dolent a dins i a fora del país.

Tota aquesta feina no es soluciona amb voluntarisme sinó amb un equip i amb l'assessorament suficient. Amb la mateixa potència que s'han organitzat els festivals d'estiu, que ja tenen un reclam turístic i de públic, també es podrien organitzar cinc, sis o els que de moment siguin necessaris,

cicles diferents. És incongruent que a l'estiu hi hagi una gran concentració de concerts i després durant tot l'any, depèn d'on es visqui, poca cosa o gairebé res.

La insistència de cicles crea públic. Aquest fet, comenta el Sr. Borau, comença a notar-se en determinats cicles que organitzen els grans auditoris. És un fet positiu. El que estem dient és que la feina que s'hauria de fer ja s'està fent però d'una manera molt concentrada en dos entitats bàsiques i molt importants, que són el Palau i l'Auditori. En aquest casos es fa tot el que s'hagi de fer per crear públics.

- Hi ha una darrera pregunta que fem a tots els nostres entrevistats. Els Amics ha estat participant des de bon començament en el projecte del Consell Català de la Música. Quina valoració en feu i què creieu que podríem fer per a millorar?

- El Consell, que té aquesta funció coordinadora de l'activitat musical, encaixa perfectament en el que estem dient. Falta encara clarificar postures i un debat general dels temes clau. Quan s'està en una "atalaia" o en un lloc amb una visió general del "món" és on es descobreixen les mancances i necessitats d'allò que és necessari per poder millorar. Des del punt de vista dels Amics que existeixi el CCM és de gran interès, ja que és l'entitat que ha d'anar transmetent "a qui toqui" totes les problemàtiques o situacions del sector, moltes de les quals hem esmentat al llarg de l'entrevista. Nosaltres, com associació d'usuaris, hem plantejat una mancança. Ha quedat clar que en la demarcació de Barcelona està havent un bon producte, però caldria veure si aquesta mateixa oferta s'està produint als altres àmbits territorials de cara a enriquir aquesta panoràmica.

Com a tema més concret nostre volem donar a conèixer, almenys entre elles, les diferents formacions musicals de les escoles de música. Volem plantejar cicles de concerts, i que les escoles de música es vagin coneixent entre elles. Per exemple, un dia determinat hi ha un concert on coincideixen tres formacions orquestrals d'escoles diferents. Quant aquest cicle funcioni estic segur que els mitjans en faran ressò. És un tema que interessa, per descomptat que també a les escoles ja que és una manera de vendre el seu "producte", i com a cicle també fem un pas més de donar a conèixer aquesta xarxa d'escoles de música que està produint una formació de qualitat. Donem més rendiment i coherència a tot plegat.

Referent a les orquestres professionals hem augmentat en nombre i en qualitat, però es fa necessari un llibre blanc més qualitatiu i d'anàlisi per saber a on estem. Ens convé veure que no hem perdut el temps, i també per facilitar una posterior coordinació per donar rendibilitat als esforços de totes aquestes formacions orquestrals. És imprescindible també la creació d'un nucli coordinador i que no vagi passant el temps sense fer aquesta feina.

*Joan Fradera
Gerent del CCM*